

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Et à Iesu Christo, qui est testis fidelis. Sectio VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

IMMORATUR Apostolus in sua salutatione, precaturque omnibus diuinam gratiam, qua diuina beneuolentia, & amicitia continetur: & conscientie pacem, quae diuinam gratiam consequitur: sic enim haec accipienda sunt, idque hoc loco *ἄρετας*, & *ἁγίων* Graecè significant. Vtrumque verò donum efflagitat à septem spiritibus, qui diuino throno assistunt. Arethas Caesareæ Episcopus, Primasius, Beda, Haymo, Rupert. Ansbert. Lyrani. D. Thom. Ioachim Abbas, & reliqui per hos septem spiritus, intelligunt septem spiritus sancti dona omnes in hunc locum, & in c. 5. huius operis, ubi Ioannes vidit Agnum stantem tanquam occisum, habentem cornua septem, & oculos septem: *Qui sunt*, inquit, *septem spiritus Dei missi in omnem terram.* Quae tamen expositio durissimè nobis videtur: nec enim video, quomodo Ioannes pacem postulet à septem donis spiritus sancti, hoc est à rebus inanimis, neque quomodo missi dicantur in omnem terram, quidquid D. Thom. pro huius rei expositione laboret. Multo mius placet eorum sententia, quae ipsum spiritum sanctum eorum donorum auctorem hoc loco intelligunt. Rectius illi sensisse videntur, qui septem hosce spiritus, vniuersam Angelorum multitudinem interpretantur, iuxta numeri septenarij mysterium à nobis paulò superius explicatum: sed nec ea sententia coficere videtur cum sacris literis: ob rationem, quam statim afferemus. Arbitratur igitur septem esse supremos spiritus, qui astant ante diuinum thronum, & vniuerso orbi, rebusque mortalium praesidentes, à quibus inferiores Angeli accipiunt, quae ad mundi administrationem pertinent. Ratio verò quae nos mouet ea est, quia constanter in sacris literis septem spiritibus dicuntur coram Deo assistere, ut admodum difficile sit, existimare omnibus iis in locis numerum septenarium mysticè accipiendum esse. Enim verò praeter duo loca, quae iam citauimus, legimus Apocal. 8. *Et vidi septem Angelos stantes in conspectu Dei.* Et cap. 5. 16. & 17. septem Angeli memorantur quasi curam habentes vniuersae terrae. Denique Tob. 12. *Ego sum*, inquit, *Raphaël Angelus, vnus ex septem qui astant ante Dominum.* Atque haec sententia est Clem. Alex. lib. 6. Stromatum ad finem, ubi fusè agens de numero septenario, sic habet: *Septem sunt quorum est maxima potentia, primogeniti Angelorum principes.* Nec verò nobis officit duplex, aduersariorum ratio. Primum enim absurdum existimant prius nominari septem hos spiritus, quam Christum, si septem Angeli sunt. Deinde à pietate alienum, quod gratia ab illis postuletur: neque enim absurdum fuit praeponi Angelos Christo, cum quo continuanda erat sequens oratio, & laudes ipsius Christi, quas deinceps Ioannes persequitur: & consentaneum pietati est, pacem & gratiam ab Angelis, non tanquam ab auctoribus, sed tanquam ab administris postulare.

Et à Iesu Christo, qui est testis fidelis.

SECTIO VII.

I GRATIAM postulat à Christo Domino, quem testem, fidelem appellat. Prima expositio, & quidem stricta, est Arethæ Episcopi existimantis, Ioannem loqui de ea confessione, cuius meminit Paulus 1. ad Timoth. 6. *Qui respondit*, inquit, *reddidit sub Pontio Pilato bonam confessionem*, aitque fuisse eam, cum dixit Ioan. 18. *Regnum meum non est de hoc mundo.* Secunda, iam latior est Primasij, Haymonis & Lyrani, dicentium Christum appellari testem fidelem, quia fideliter dedit de Patre, eiusque natura testimonium, iuxta illud Ioan. 17. *Et notum feci eis nomen tuum, et notum faciam:* quod opere praestitit, cum dixit Ioan. 14. *Pater in me manens, ipse facit ea.* Et Ioan. 3. *Sic Deus dilexit mundum ut filium suum vniuentum daret.* Atque ob hanc causam appellatur Christus in sacris literis, *facies Patris*, quia quemadmo-

Arethas.
Primasius.
Beda.
Haymon.
Rupert.
Ansbert.
Lyrani.
D. Thom.
Ioach. Abb.

Septem prim-
cipis Angeli
ante Deum.

Apoc. 8. 2.
Tob. 12. 15.

Clem. Alex.

Christus tes-
tis fidelis.
Arethas.
1. ad Tim. 6.
13.
Ioan. 18. 30.
Primasius.
Haymon.
Lyrani.
Ioan. 17. 26.
14. 10. 316.

dum hominem per faciem cognoscimus, ita Patrem cognouimus per Christum. Sic intelligendus est locus ille Malachiae 3. *Ecce ego mitto Angelum meum, qui praeparabit viam ante faciem meam: quo in loco loquitur ipse Deus Pater, & appellat Angelum Ioannem praecursorem, per faciem autem Christum intelligit: quem admodum testatur Galatinus libro 3, de Arcanis Catholicae veritatis cap. 12. Osee 6. *Viuificabit nos post duos dies, & in die tertio suscitabit, & viuemus ante faciem eius, quem locum exponens Rabbi Moyses. *Viuemus, inquit, ante faciem eius, qui est rex Messias, sicut dictum est Psalm. 79. *Domine Deus virtutum conuertere nos, & ostende faciem tuam, & salui erimus. Vbi faciem tuam Messiam tuum interpretatur. Quae expositio etiam est D. Hieronymi in commentarijs super eundem psalmum. Eodem modo intelligendum est illud Psalmi 88. *Misericordia & veritas praecedent faciem tuam, id est, Christum. Sic etiam Theodoretus in quaestionibus super Numeros quaest. 11. intelligit illud Numerorum. 6. Cum Sacerdos populum ita benedicebat ex precepto Domini. *Quoniam datus Dominus faciem suam tibi, & miseratur tui, conuertat Dominus vultum suum ad te, & det tibi pacem. Vbi Theodoretus vult aduentum Christi flagitari. Atque ad eum locum videtur allusisse R. Regius vates, cum dixit, Psalm. 66. *Deus miseratur nostri, & benedicat nobis, illuminet vultum suum super nos, & miseretur nostri. Quod etiam videtur referendum illud Ecclesiastici. 36. *Secundum benedictionem Aaron da populo tuo. Vt videlicet etiam hic Messiae aduentus postuletur.********

Tertia expositio adhuc fusior, & communior est Ruperti dicentis appellari I. Christum testem fidelem, quia testimonium perhibuit omni veritati, quem admodum idem Christus testatur Ioannis 18. *Ad hoc veni in mundum, ut testimonium perhibeam veritatis: quod multo ante praedictum fuerat ab Esai. cap. 55. illis verbis: *Ecce testem populo dedi eum, duceam ac praecceptorem gentibus, pro quo Septuaginta transtulerunt, *Ecce testimonium gentibus dedi eum, principem, & praecipientem gentibus. Vbi iam cernis Christum non solum testem, sed ipsummet testimonium appellari: tamen si autem D. Ambrosius sermone 5. in Psalm. 118. in illa verba, *Da mihi intellectum, citans hunc locum Esaiam, accipiat testimonium passiuè, ut videlicet Christus dicatur testimonium, quia omnes Prophetae eum testati sunt: actiuè tamè sumendum esse, perspicuum est ex nostra editione vulgata, quae testem habet. Quamquam verò Christus omnis veritatis testimonium praebuit, peculiari tamen, imò & praecipua ratione testimonium fuit Diuinae erga nos benevolentiae, quemadmodum auctor est D. August. in illa verba Psalm. 118. *In via testimoniorum tuorum delectatus sum, sicut in omnibus diuitijs Testimonia, inquit August. sunt ea, quibus Deus, quantum nos diligit, nobis probare dignatur: cum ergo Christus dicat, *Ego sum via, Ioan. 14. & humilitas eius carnalis naturae, atque passionis, ostendit sint testimonia diuina, erga nos dilectionis, Ioan. 14. 6. proculdubio via testimoniorum Dei Christus est. Atque ob eam causam fuit Christus Dominus in illo caelesti arcu, seu Iude figuratus, quam Deus signatum, ac monumentum suae erga homines benevolentiae, & reconciliationis esse voluit. Genes. 19. quemadmodum exponit Rupertus lib. 4. in Genesim cap. 36. *Propterea nimirum arcus ille sagitta caret, & in caelum non in terram armatur, quia caelum terra conciliat. Illud in loco est aduertendum. Quamuis Pater testimonium de Christo perhibuerit. Matth. 17. *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui: quo etiam sensu D. Chrysostomus homilia 43. in Ioannem, & Euthymius etiam in Ioannem, interpretantur illud Ioan. 6. *Hunc enim Pater signauit Deus, seu ut Graecè habetur *signauit, quia Pater signo suo, id est, testimonio tam voce, quam miraculis, Christum ab alijs hominibus secessit, & quasi nota distinxit, sigilloque filium suum esse demonstrauit, quod & ipse Christus confitetur, Ioan. 5. *Qui mihi quidi.***********

Malach. 3.
Galatinus.
Osee 6. 3.
Rabb. Moys.
Psalm. 79. 4.
D. Hier.
Psalm. 88. 16.
Theodor.
Num. 6. 26.
Psalm. 66. 15.
Eccle. 36. 29.
Ioan. 18. 37.
Esai. 55. 4.
D. Ambros.
Psalm. 118. 34.
Christus di-
uina in homi-
bus beneuo-
lentiae testi-
monium.
D. August.
Psalm. 118. 40.
Ioan. 14. 6.
Christus in
arcu caelesti
figuratus.
III.
Matth. 17. 8.
Chrysost.
Euthym.
Ioan. 6. 27.
Signum pro
testimonio.
Ioan. 5. 37.
Christum si-
gnauit: carnis
quidi.

Ioan. 5. 6. me Pater ipse testimonium perhibuit de me. Quamvis etiam Spiritus sanctus testis Christi fuerit, iuxta illud 1. Ioann. 5. Spiritus est qui testificatur, quoniam Christus est veritas. Et Ioan. 15. Cum venerit Paracletus, ille testimonium perhibebit de me. Nihilominus Christum, per excellentiam appellari testem multas ob causas, quæ ipsi peculiari ratione conveniunt.

III. Prima est, Quia cum sit verbum Patris, atque ad eum ab eo procedens per actum intellectus, ex virtute processionis potest testari, & eloqui, quæ Pater intelligit. Quæ ratio per se vsus est ipse Christus Ioan. 3. Amen Amen dico tibi, quia quod scimus loquimur, & quod vidimus testamur, & testimonium nostrum non accipitis. Et ibidem Ioannes Baptista loquens de Christo sic ait, qui de celo venit super omnes est, & quod vidit, & audivit hoc testatur. Et Christus Ioannis 8. Ego, inquit, quod vidi apud Patrem, & quæ ex aurius. audivi ab eo, hæc loquor. Vbi obiter obferua Christum esse testem & oculatum, & auritum, atque ad eum fidelissimum, quippe qui vidit, & audivit ea, quæ loquitur. Dicitur autem videre, quia verè videt suam essentiam, quæ est Patris: audire autem, quia scientiam habet à Patre. Secunda ratio est, Quia omnia, quæ tanquam

verbum Patris alijs enuntiauit, sua ipsius morte testatus est, & sanguine obsignavit. Pro cuius rei maiori expositione, sciendum est fideles eo ipso, quod Deo reuelanti credunt, & adhærent, testes appellari, quia videlicet fide sua, tanquam sigillo signent Deum esse veracem: quemadmodum discipulis verbis docuit Ioannes Baptista loquens ad fideles, Ioannis 3. Qui autem accipit eius testimonium, id est Christi, signavit quia Deum verax est: id est ipsa fide veluti quodam sigillo Deum esse veracem confirmavit, (quo loco obiter adverte fidem sigillum appellari.) Cæterum tunc esse locupletissimos testes, cum passione sua & morte idem confirmant, & fidei sigillum tincto & asperso sanguine passionis obsignant. Vnde simpliciter tunc Martyres, id est testes dicuntur. *Μάρτυρ* enim Græcè idem est, quod Latine testis: cum igitur Christus Dominus multò excellentius passione sua, ac morte veritatem obsignauerit, rectè per excellentiam Martyr, seu testis fidelis dicitur. Tertia & postrema ratio est Ioachimi Abbatis, quia nimirum maximè humilis fuit, inde enim factum est, ut non quæreret gloriam suam: sed Patris, atque ita veritatem ipsam fideliter testaretur, & Deum magnè sua humilitate prædicaret, iuxta illud Ecclesiast. 3. Quoniam magna potentia Dei solius, & à solis

humilibus honoratur, quæ est mirifica humilitatis excellentia. Ex his omnibus perspicuum relinquitur, Christum esse fidelissimum testem, & aptissimè in eum quadrare illud Psal. 88. *Thronus eius sicut sol in conspectu meo, & sicut luna perfecta in æternum & testis in celo fidelis.* Quem locum Theodoretus exponens, vltima verba sic interpretatur: *Horum omnium quæ superius promissa sunt, est testis, in celo fidelis, ipse nimirum Deus, qui ea promisit, & complebit: Alij magis ad literam per testem in celo fidelè intelligunt Iridem, seu cælestem arcum, quem Deus in testimonium suæ erga hominè benevolentia in celo collocavit: ita ut throni Messia stabilitas Soli & Lunæ; pulchritudo verò eidem Soli & Lunæ perfectæ, id est, in plenilunio positæ & pulcherrimæ Iridi cõparetur. Verum cum per Iridem, ut supra diximus ex Rurferto, Christ. Dom. fuerit expressus testè huc in celo Melem, de eodè possumus accipere cum Remigio, & D. Hier. in commentarijs eius loci.*

Primogenitus mortuorum.

SECTIO VIII.

CHRISTI laudes & præstantiam singularem persequitur Ioannes. Primum igitur notandum est, Christum & quatenus Deus est, primogenitum Patris, & qua

Prima ratio
Ioan. 3. 11.
Ibidem. 31.
Ioan. 8. 18.
Christus se-
suis oculatus,
& aurius.

Secunda.
Fideles, Deum
esse veracem
quomodo si-
gnent.

Ioan. 3. 33.
Fides, sigillum.

Martyr
quid.

Tertia.
Ioach. Abb.

Ecc. 3. 21.
Humilitatis
excellencia.

Testis in celo
fidelis.
Christus.
Remigio.
Hieronym.